

LUONNOS 1.1

Dokumentin sisältö

JOHDANTO

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

- 1 Indikaattoritarkastelu
- 2 Lapset alle kouluikäiset
- 3 oppivelvollisuusikäiset
- 4 Nuoret aikuiset
- 5 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintatyö
- 6 Päätöksenteko

JOHDANTO

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien sisällöstä säädetään lastensuojelulain 12 §:ssä. Sekä hyvinvointialueen että kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää tiedot:

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä ja suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tarkoittaa kunnan Laajaa hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2030 lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen osalta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytila on monivaiheinen

Perusopetus- ja lukio-ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan hyvinvoinnin vuosiraportissa ja peruskoulujen koulukohtaisissa yhteisöllisissä opiskeluhuoltoryhmissä kouluterveyskyselyn sekä erilliskyselyjen tulosten pohjalta. Varhaiskasvatusikäisten sekä täysi-ikäisten nuorten tilastoja on haasteellista saada kunnan osalta. Tämä osaltaan haastaa hyvinvoinnin tilan seurantaan kyseisiltä ikäryhmiltä.

Peruskouluikäisten hyvinvointi

Kouluterveyskyselyn ja kunnassa suoritettujen muiden erilliskyselyiden perusteella vaikka valtaosa yläkoululaisista (noin 90 %) koee terveytensä hyväksi tai erittäin hyväksi, data paljastaa useita merkittäviä huolenaiheita, jotka vaativat kunnan tasoista huomiota. Arjen perusrutiinit, kuten riittävä uni ja säännöllinen ravinto, ovat heikentyneet: kouluterveyskyselyn perusteella vain 6 % yläkoulun oppilaista noudattaa terveyttä edistävien elintapojen kokonaisuutta, johon kuuluvat aamupala, riittävä uni ja päivittäinen liikunta. Aamupalan syöminen on laskenut merkittävästi (43 % vuonna 2025 vs. 56 % vuonna 2023), ja vain 62 % nuorista nukkuu arkisin suositellut vähintään kahdeksan tuntia.

Psyykkinen hyvinvointi ja jaksaminen ovat heikentyneet huolestuttavasti. Päivittäinen väsymys ja uupumus vaivaavat lähes puolta (49 %) 8.–9.-luokkalaisista, mikä ylittää selvästi maan keskiarvon (37 %). Koulu-uupumus on kasvanut kahdessa vuodessa 20 prosentista 32 prosenttiin, ja erityisen jyrkkä nousu on nähtävissä pojilla. Tytöillä taas ahdistusoireilu on erittäin yleistä, sillä 51 % raportoi vähintään lievistä ahdistuneisuudesta.

Kouluyhteisön ja sosiaalisten suhteiden osalta tilanne on kahtiajakoinen. Vahvuutena on 4.–5.-luokkalaisten kokemus siitä, että he voivat keskustella painavista asioista aikuisten kanssa ja että heitä kohdellaan reilusti. Toisaalta oppilaiden osallisuus koulun asioiden suunnittelussa on laskenut ja on alle maan keskiarvon.

Päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttö on Mynämäessä alueellisesti korkealla tasolla. Noin 21,8 % nuorista käyttää nikotiinituotteita, ja käyttö kasvaa jyrkästi 9. luokalle tultaessa. Erityisesti sähkösavukkeiden (vape) käyttö tytöillä ja nikotiinipussien käyttö pojilla on yleistynyt. Myös raittiiden osuus 8.–9.-luokkalaisissa (51 %) on selvästi pienempi kuin valtakunnallisesti (71 %).

Positiivisena nostona Mynämäen nuoret tuntevat asuinalueensa harrastusmahdollisuudet hyvin ja kokevat vapaa-ajantoiminnan kiinnostavaksi paremmin kuin nuoret maassa keskimäärin. Hyvinvoinnin tukemisen keskiössä tuleekin olla elintapojen tukeminen, uupumuksen ehkäisy ja nuorten osallisuuden vahvistaminen kaikilla tasoilla.

Yleisesti lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky sekä ylipainon yleisyys ovat tarkastelussa, kun arvioidaan mynämäkeläisten alle 29-vuotiaiden hyvinvoinnin tilaa. Lisäksi on viitteitä lasten ja nuorten lukutaidon heikkenemisestä, mikä vaikeuttaa opinnoissa pärjäämisessä, osallisuuden tunteeseen ja mielen hyvinvointiin. Lukemisen heikkeneminen on nähtävissä mm. operatiivisessa toiminnassa sekä 8.–9.luokkalaisten kokemuksesta lukemisen vaikeuteen.

Varhaiskasvatukseen osallistumisaste on 90% Mynämäen alle kouluikäisistä lapsista. Varhaiskasvatuksen joulukuussa 2025 tehdyssä arviointi- ja asiakastytytyväisyyskyselyssä huoltajien kokonaisarvio lapsen saamasta varhaiskasvatuksesta oli erittäin hyvä, 4,6 (asteikolla 1 -5) Vastaus% oli 57,5. Mynämäen varhaiskasvatuksen arviointi- ja asiakastytytyväisyyskyselyn mukaan toiminta koetaan monipuoliseksi ja yhteistyö on avointa ja sujuvaa. Henkilökunnan ystävällisyys sekä ammattitaito saavat runsaasti kiitosta, ja henkilökunta on helposti lähestyttävää. Päiväkodin ilmapiiri koetaan turvalliseksi ja lämmينhenkiseksi. Lapset viihtyvät päiväkodissa sekä tulevat kuulluiksi ja ymmärretyiksi. Kehittämistoiveena esiin nousee tarve saada lapsen päivästä enemmän ja yksilöllisempää tietoa lasta haettaessa.

Lukioikäisten hyvinvointi

Mynämäen lukiolaisten hyvinvointi on selvästi laskenut kouluterveyskyselyn ja vuosittain lukiossa teetetävän lukuvuosisikyselyn perusteella. Vuoden 2025 keväällä teetetyn kouluterveyskyselyn perusteella koulu-uupumus on lisääntynyt selvästi verrattuna edelliseen mittaukseen. Koulu-uupuneeksi koki itsensä vuonna 2023 20 % Mynämäen lukiolaisista ja vuonna 2025 34% lukiolaisista. Vähintään 8 tuntia yössä nukkuvia oli ainosataan 53% lukiolaisista, mikä voi selittää osaltaan uupumusta (v 2023 68%).

Lukuvuosisikyselyn 2024-2025 mukaan noin 45% opiskelijajoista koki opiskelun aiheuttavan hänelle liikaa stressiä.

Päihteiden käyttö nikotiinipussien ja sähkösavukkeiden osalta on lisääntynyt selvästi. 20 % lukion ensimmäisen ja toisen vuosiluokan opiskelijoista sanoi käyttävänsä nikotiinipusseja nykyisin, kun vastaava luku vuonna 2023 oli 4%. Sähkösavukkeiden käytössä on samanlainen kehitys (v 2023 4% vs. v 2025 14%). Alkoholin käyttö on sen sijaan vähentynyt selvästi. Energijuomia päivittäin juovia opiskelijoita oli 2025 teetetyn kyselyyn mukaan 13 % opiskelijoista. Tosi humalaan vähintään kerran kuukaudessa juovien nuorten määrä oli laskenut 24 prosentista (2023) 8 prosenttiin (2025).

Yleinen koulunkäynnistä pitäminen on laskenut tarkasteluvälillä 74 prosentista (2023) 52 prosenttiin (2025). Sosiaalinen ahdistuneisuus ja yksinäisyys ovat vähentyneet selvästi. Tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä oli 55% tytöistä ja 74% pojista (yht. 64%).

Lukion koululounaasta pidetään todella paljon ja sen nauttii valtaosa opiskelijoista joka päivä. Aamupalan sanoo syövänsä joka arkiamu vain 55% opiskelijoista.

Vaikka lukiokoulutus on suhteellisen raskasta ja vaatii paljon työtä, opiskelijoiden uupumuksen ja muun pahoinvoinnin taustalla tuntuu kouluterveyskyselyn perusteella olevan myös yleiset elämänhallinnan ongelmat, kuten vuorokausirytmä, päihteiden käyttö, ravitsemukselliset asiat (aamupalat).

Mynämäen vapaa-aikapalvelut lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena

Mynämäen kunta edistää lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia ja matalan kynnyksen vapaa-aikapalveluita. Kirjasto tukee lukutaitoa ja tarjoaa tiloja oleskeluun, kun taas nuorisotilat toimivat turvallisina kohtaamispaikkoina. Kokonaisuutta täydentävät koulunuorisotyö, harrastamisen Suomen mallin kerhot sekä paikallisten museoiden hyödyntäminen kulttuurikasvatuksessa. Fyysistä aktiivisuutta tukevat kunnan monipuoliset liikuntamahdollisuudet, kuten uimahalli, kuntosalit ja kattavat ulkoliikuntapaikat.

Nuorten aikuisten (16–29-vuotiaat) nivelvaiheita tuetaan erityisesti nuorten työpajatoiminnalla, joka vahvistaa nuorten arjenhallintaa ja polkuja koulutukseen tai työelämään. Etsivä nuorisotyö puolestaan tavoittaa palveluiden ulkopuolella olevia nuoria tarjoten yksilöllistä tukea elämänhallintaan ja oikeiden palveluiden löytämiseen.

Mynämäen kunnassa lasten ja nuorten määrä (alle 29 v) on xxx ja väestöennuste on kaavio

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistävät toimenpiteet

Tässä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on kohderyhmä jaettu kolmeen eri osaan; alle kouluikäiset, oppivelvollisuusikäiset ja nuoret aikuiset. Näille on astettu toimenpiteet, tavoitteet sekä mittari aihealueille

1. fyysinen kunto ja elintavat
2. mielen hyvinvointi ja osallisuus
3. arjen ja lähisuhteiden turvallisuus.

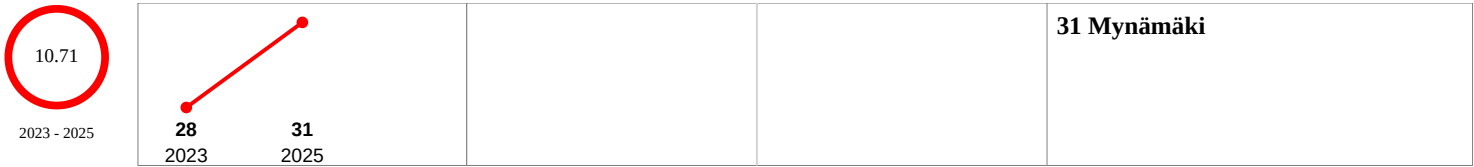
Tämä jaottelu pohjautuu kunnan lakisääteiseen ennaltaehkäisevään tehtävään sekä hyvinvointialueen vastaaviin palveluihin. Näin suunnitelma liittyy yhteen sekä kunnan että hyvinvointialueen toimet samoilla teema-alueilla, mikä vahvistaa kokonaisvaltaista ja johdonmukaista hyvinvoinnin edistämistä Mynämäessä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin perustaan kuuluvat vahvasti kunnassa toimivien järjestöjen, yhteisöjen ja muiden toimijoiden tuottamat palvelut. Näitä kuvataan tarkemmin kunnan laajassa hyvinvointikertomuksessa.

1 Indikaattoritarkastelu

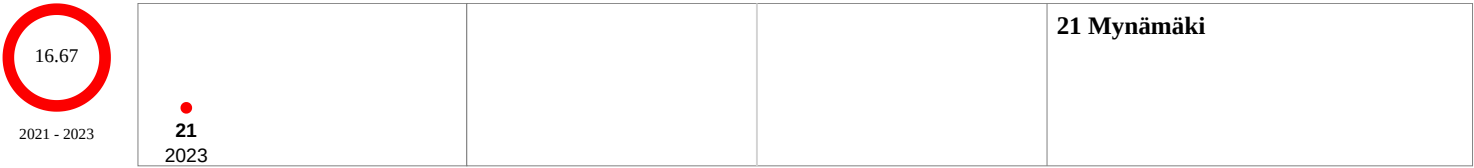
Talous

HYTE-kerroin

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2023)

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

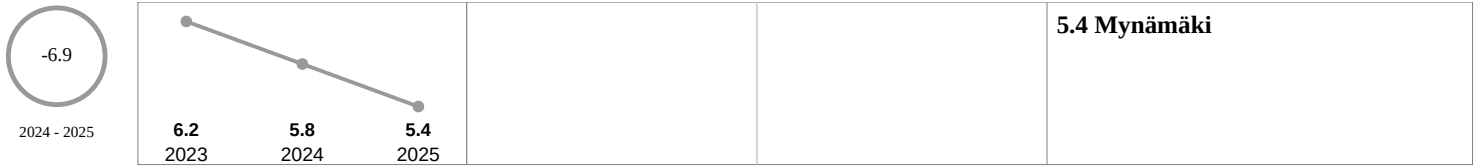
Elinvoima

Väestö

Lapsiperheet, % perheistä

0 - 6-vuotiaat, % väestöstä

7 - 15-vuotiaat, % väestöstä

16 - 24-vuotiaat, % väestöstä

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempiensa kanssa asioistaan, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

NUORET JA NUORET AIKUISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Nuuskaa päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2 Lapset alle kouluikäiset

Painopiste 1.: Väestön fyysinen kunto ja elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
---------	--------------	-----------------	------------------

Alle kouluikäisten lasten fyysinen toimintakykyvyn ja motoristen taitojen kehittyminen	perheliikunnan edistäminen lasten liikkuvan arjen edistäminen Liikuntatoimen yhteistyö varhaiskasvatuksen liikunnallistamisen edistämässä	varhaiskasvatus (varhaiskasvatuksen johtaja) ja liikuntatoimi (hyvinvointipäällikkö) päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatuksen henkilöstö	perheliikunnalle osoitettu toimintatunnit uimahallilla xh/vko Varhaiskasvatuksen ryhmän lapsia osallistetaan pihatapahtuman suunnitteluun. Tapahtuma 4 krt/vuosi. varhaiskasvatukseen suosituksen mukainen päivittäinen liikuntatuokioiden osuus yht. 2h (toteutunut kyllä/ei) perheliikunnalle osoitettu toimintatunnit uimahallilla xh/vko
Ruokatottumusten tukeminen ja kasvatushenkilöstön ravitsemustietoisuuden lisääminen.	Lapsia ohjataan monipuoliseen ruokailutottumukseen Herkkuhetkien vähentäminen -> vaihtoehtoisia toimia	päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatuksen henkilöstö	ruokahetki on positiivinen. Ruokapalveluiden vuosikysely; kyselyyn lisätään kysymys lapsen kokemuksesta ruokailukokonaisuuteen." vertailuarvo edellinen vuoteen. Kunnan/hyvinvointialueen järjestämä koulutus henkilöstölle kerran kahdessa vuodessa. Toteutunut kyllä/ei

Painopiste 2.: Mielen hyvinvointi ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Alle kouluikäisten lasten vanhempien tukeminen vanhemmuudessa	Lapset puheeksi menetelmän käyttö. Avoimen keskustelukulttuurin ylläpitäminen.	Varhaiskasvatuksen johtaja	käytetään jokaisen vasukeskustelun yhteydessä. Mittari: toteutunut kyllä/ei. Varhaiskasvatuksen laatuksely; "Vanhempien kohtaaminen-kysymys" vertailuarvo edelliseen kyselyyn.

Lapsen tunnetaitokasvatuksen lisääminen	Tunnetaitomateriaalien käytön lisääminen ja henkilöstön koulutus.	päiväkodin johtajat ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat	Henkilöstön koulutus kerran kahdessa vuodessa. Mittari: toteutunut kyllä/ei. Materiaalia on käytössä jokaisessa ryhmässä. Toteutunut: kyllä/ei.
Lasten osallisuuden lisääminen; lapsi on mukana päätöksenteossa sekä kokee hänen ideoillaan on vaikutus.	Lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa toiminnallisten hetkien toteuttamiseen arjessa.	Varhaiskasvatuksen johtaja Henkilöstö	Varhaiskasvatuksen laatuksely; "Miten lapsi kokee vaikuttamismahdollisuutensa-kysymys" vertailuarvo edelliseen kyselyyn.
Lukemisen ja lukutaidon edistäminen, lasten kiinnostuksen lisääminen tarinoin ja kieleen	Tukea perheiden yhteisiä lukuhetkiä ja innostaa lapsia lukemaan jo varhaisesta iästä lähtien. Järjestää satuhetkiä, tapahtumia ja lukukampanjoita	kulttuuripäällikkö, varhaiskasvatuksen johtaja, henkilöstö	Tapahtumien määrä Lukutaitostrategian laadinta ja toteuttaminen

Painopiste 3.: Arjen ja lähisuhteiden turvallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Perheiden ehkäisevän päihdetyön tietoutuksen lisääminen			Vuosittain tuotetaan ehkäisevän päihdetyön
Kiusaamisen vastaista työtä syvennetään	Toteutetaan suunnitelmaa Kiusaamisen ennaltaehdäksyyden puuttuminen Mynämäen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Varhaiskasvatuksen johtaja ja päiväkodin johtajat.	Kiusaamisen ennaltaehdäksyyden puuttuminen Mynämäen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa - suunnitelman puheeksiotto suunnittelu- ja arviointipäivässä. Toteutunut: kyllä/ei

3 oppivelvollisuusikäiset

Painopiste 1.: Väestön fyysinen kunto ja elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Nikotiinituotteiden käytön kasvu kääntyy laskuun	Vinssi-hanke Tiedottaminen Kameravalvonnat asiakasryhmille viestintä/kampanjat	Koulujen opiskeluhoitoryhmät Kunnan EPT-ryhmä	Kouluterveyskyselyn nikotiinituotteisiin liittyvät indikaattorit Toteutuneet kampanjaviikot 2 (kevät ja syksy)

Entistä harvempi lapsi/nuori on ylipainoinen	Ravitseminen aamu- ja iltapäivätoiminnan liikunnallistaminen perheliikunnan edistäminen liikuntanuokkarit yläkouluikäisen liikunta/-kuntosalilubi/harrastetoiminta; järjestöyhteistyö sekä HSM Liikuntaolosuhteiden ylläpito ja monipuolistaminen	Ruokapalvelut apip-koordinaattori opetustoimen henkilöstö liikuntatoimen henkilöstö teknisen toimen työnjohtaja	- -apip-toimintaan viikoittainen liikuntatuokio (toteutunut kyllä/ei) -Nuodon kävijämäärän seuranta ja kasvu pyöräteiden km-määrän lisääminen koulujen ja lähiliikuntapaikkojen yhteyteen
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky paranee	Yläkoulun liikuntapainotteinen urheiluluokka ja aamuvalmennus Lukion urheilulinja Liikunnalliset välitunnit nuorten aktivointi ja harrastetoiminnan tarjoaminen vähän liikkuville nuorille	rehtorit Harrastamisen Suomen mallin koordinaattori	Liikuntapainotteisen urheiluluokan oppilasmäärä ja aamuvalmennukseen osallistuvien määrä. Urheilulinjan opiskelijamäärä. Move-testien tulokset verrattuna edelliseen tulokseen. Lukion tutor - opiskelijatoiminnan aktiivinen/passiivinen liikuntavälineiden hankinta välituntikäyttöön (toteutunut kyllä/ei) Nuodon kävijämäärän seuranta ja kasvu

Painopiste 2.: Mielen hyvinvointi ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten ja muiden toimijoiden osaaminen mielen hyvinvoinnista lisääntyy	Koulutus Oppilaskunnan hallituksen toiminta	Hyvinvointipäällikkö sivistysjohtaja/ rehtorit oppilaskuntien vastuuopettajat	mielenterveyden ea-koulutus henkilöstölle (LiNu) toteutunut kyllä/ei oppilas-/opiskelijakuntien tapahtumien määrä. Tavoite neljä tapahtumaa/koulu

Kaikkien, myös haavoittuvassa asemassa olevia lasten ja perheiden, mahdollisuus osallistua hyvinvointia tukevaan vapaa-aikaan lisääntyy	Lisätään huoltajien tietoa palveluista; kunnan palvelut, 3.sektori ja hyvinvointialue esimerkiksi Wilman kautta	Hyvinvointipäällikkö sivistysjohtaja/ rehtorit	vapaa-aikatoimen pienryhmätoiminnan toteuttaminen (tyttö-poikaryhmä, KNT sohvaryhmä) -perheille tarjottavien liikunta- ja harrasteryhmien tarjonta. Tavoite: ?
Lasten ja nuorten ympärillä olevat aikuiset tukevat yhdessä ja varhain lasten ja nuorten mielen hyvinvointia.	Toimiva yhteisöllinen opiskeluhoito KiVa-koulutoiminta ja Verso-toiminta kouluilla vanhemmuuden tukemista kasvatusyhteistyötä vahvistamalla toimijoiden yhteistyön lisääminen	Koulujen opiskelu- ja oppilashuoltoryhmä Kiva ja Versotoiminnasta vastaava opettaja vanhempainyhdistyksen hallitus	oppilas- ja opiskelijakuntien tapahtumien määrä. Tavoite kaksi tapahtumaa/koulu/vuosi Kiva ja Verso selvitettyjen tapausten määrä vuodessa (suhdeluku) Koulun yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoontuminen vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.
Lapset ja nuoret kokevat voivansa vaikuttaa omaan elämäänsä.	Säännölliset kyselyt lapsille; ruokailu, koulujen kyselyt. oppilas- ja opiskelukunnat toimivat KiVa-koulutoiminta ja Verso-toiminta kouluilla Nuorten vaikuttajaryhmä	Ruokapalvelupäällikkö oppilas- ja opiskelukuntein ohjaavat opettajat Hyvinvointipäällikkö	oppilas- ja opiskelijakuntien tapahtumien määrä. Tavoite kaksi tapahtumaa/koulu/vuosi. Lukion lukuvuosikysely; "Koen tulevani kuulluksi" vertailuarvo edelliseen vuoteen. Yhteistyö lukiolaisten liiton kanssa Toteutunut kyllä/ei. Nuorten vaikuttajaryhmän edustajan lautakuntien kokouksiin???
Monilukutaidon vahvistaminen	Työpajoja ja tuokioita, joissa harjoitellaan tekstien ymmärtämistä, tiedon etsimistä, arviointia ja erilaisten mediasisältöjen (teksti, kuva, video) ymmärtämistä ja tuottamista.	Kulttuuripäällikkö, koulurehtorit Kirjaston henkilökunta, opettajat	Lukutaitostrategia ja Mediakasvatussuunnitelma kattavat kaikki ikäluokat mediakasvatustapahtumien määrä / koko ikäluokka, 3,4, 7 lk kerran vuodessa

Elämyksellinen ja oppimista tukeva kokemus omasta kotiseudustaan	Paikalliseen museoon ja paikallishistoriaan tutustuminen osana Kulttuuripolku - kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Kiinnostuksen herättäminen kulttuuriperinteisiin.	Opettajat, kulttuuripäällikkö	Räätälöidyt museo-oppitunnit jokaiselle 1-6 lk. Toteutunut kyllä / ei
--	--	-------------------------------	---

Painopiste 3.: Arjen ja lähisuhteiden turvallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Lasten ja nuorten kanssa toimivat kunnan henkilöstö tunnistaa tilanteet, joissa lapsella ja nuorella on riski joutua seksuaaliväkivallan, häirinnän tai muun väkivallan kokijaksi.	Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa Koulutus henkilöstölle	henkilöstöasiantuntija esihenkilöt	kunnan/hyvinvointialueen järjestämä koulutus henkilöstölle kerran kahdessa vuodessa. Toteutunut kyllä/ei
Lasten ja nuorten kanssa toimiva kunnan henkilöstö tunnistavaa väkivallan eri muodot, sekä osaavat ottaa asian puheeksi ja tietävät miten toimia tilanteissa.	Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa Koulutus henkilöstölle Toimintaohjeet henkilöstölle mm. suunnitelman oppilaisen suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	henkilöstöasiantuntija esihenkilöt	kunnan/hyvinvointialueen järjestämä koulutus henkilöstölle kerran kahdessa vuodessa. Toteutunut kyllä/ei MaPa-koulutuksen järjestäminen henkilöstölle, kouluttauneen henkilöstön määrä/vuosi.

4 Nuoret aikuiset

Nuoret aikuiset

Painopiste 1.: Väestön fyysinen kunto ja elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Fyysisen toimintakyvyn paraneminen	matalankynnyksen ja avointen palveluiden tarjonta sekä liikuntaneuvonta	liikuntatoimen asiantuntijat	toimintaa on tarjolla
Tervelliset elintavat	Jatkuva neuvontatyö nuorten työpajatoiminta ja etsivä toiminnoissa tietoisuuden lisääminen	nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö	toimintaa on tarjolla hyvinvointialueen informaation jalkauttaminen kunnan viestintään

Painopiste 2.: Mielen hyvinvointi ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Nuorisolain mukaisesti 18-29- vuotiaiden nuorten hyvinvoinnin tukeminen	kunnan palvelurakenteen kartoittaminen	hyvinvointipäällikkö	kartoituksen tulokset ja mahdolliset toimenpidesuunnitelmat tai toiminnan muutokset
Alueen toimijoiden yhteistyöverkoston toiminnan tiivistyminen	Aktiivinen ote yhteistyössä	kunnan henkilöstö	osallisuus kunnan järjestämissä yhteistyöverkostoissa
Tulevaisuustoivon vahvistaminen	Kannustava työote asiakastyössä Viestinnän kohdentaminen Nuorten aikuisen realistisia tavoitteita tukevat palvelut ja toiminta sekä osallisuuden lisääminen	hyvinvointipäällikkö hyvinvointialueen palvelut kunnan palvelut	asiakaskyselyiden tulokset
Turvallisen paikan tarjoaminen vapaa-ajalla kohtaamiselle ja harrastuksille	kunnan eri toimipisteet; kirjasto, museot, nuorisotilat, nuorten työpaja, liikuntapaikat	kulttuuripäällikkö hyvinvointipäällikkö	vapaa-aikatilojen aukiolopäivät

Painopiste 3.: Arjen ja lähisuhteiden turvallisuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu/resurssi	Mittari/seuranta
Turvallinen arki ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy	Hyvinvointialueen ja järjestöjen palveluiden tietoisuuden lisääminen	hyvinvointipäällikkö ja asiantuntijat	tiedotus toteutuminen ja sen säännöllisyys

Arjen talousymmärryksen parantaminen	Jatkuva neuvontatyö nuorten työpajatoiminta ja etsivä toiminnoissa Neuvontaailta/asiantuntijat tapahtuma	hyvinvointipäällikkö elinvoimajohtaja	Nuorten työpajatoiminnan ja etsivä nuorisotyön järjestäminen yksi toteutunut tapahtuma vuodessa
--------------------------------------	---	--	--

5 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintatyö

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kokonaisuutta on koordinoitu viranhaltijoista koostuvassa laajennetussa johtoryhmässä. Laajennettu johtoryhmässä. Laadintatyöhön on osallistunut:

- Sivistysjohtaja Susan Porkka
- Varhaiskasvatusjohtaja Erja Santanen
- Laurin yhtenäiskoulun rehtorit Raisa Pohjanpiiri ja Ville Bergström
- kulttuuripäällikkö Viktoria Kulmala
- hyvinvointipäällikkö Anu Saarni

6 Päätöksenteko

Hyväksytty hyvinvointijaostossa xxxx

Sivistyslautakunnassa xxx

KH?